

Лекція 5. Олімпійські ігри

Мета: ознайомитися з історією виникнення та розвитку Олімпійських ігор, їх періодизацією, спробами відродження Олімпійських турнірів; розглянути особливості підготовки та проведення Олімпійських ігор, принципи формування олімпійської програми та її складові.

План

1. Джерела спорту Стародавньої Греції.
2. Спроби відродження Олімпійських ігор.
3. Періодизація Олімпійських ігор.
4. Місце проведення Олімпійських ігор.
5. Підготовка та проведення Олімпійських ігор.
6. Програма Олімпійських ігор.

Ключові терміни та поняття: Олімпійські ігри, періодизація Олімпійських ігор, програма Олімпійських ігор.

1. Джерела спорту Стародавньої Греції

Олімпійські ігри (ОІ) зародилися в Стародавній Греції у VIII ст. до н.е. Вони регулярно проводилися понад тисячу років, ставши виразним елементом еллінської цивілізації.

Історичні корені Олімпійських ігор сягають сивої давнини, коли племена, названі згодом грецькими, почали заселяти Балканський півострів і ближні до нього острови наприкінці III – на початку II ст. до н.е. В першій половині II ст. до н.е. на острові Крит набула активного розвитку фізична культура, подібна до тієї, яка існувала у скіфських народів і в Єгипті. Гімнастичні й акробатичні вправи, кулачні бої, боротьба, протиборство людини з биком становили основний зміст спортивних програм, призначених для розваги глядачів під час свят і ярмарків.

Уламки гіпсових барельєфів Кносського палацу (видатна пам'ятка о. Крит) зі сценами кулачного бою та боротьби не тільки добре передають напружений характер змагань, але й засвідчують наявність певних правил, спортивної форми. У борців були захисні шоломи, у боксерів – рукавички.

У середині II ст. до н.е. після злиття груп ахейських та егейських племен відбувається поступове формування грецької нації. На північ від о. Крит, на Балканському півострові розпочався мікенський період розвитку Греції, загальновідомий своїми досягненнями в архітектурі, мистецтві, а також високим рівнем розвитку фізичної культури.

Пам'ятки гончарного мистецтва XVI-XIV ст. до н.е. свідчать про інтенсивний розвиток спорту, де поряд з видами, поширеними на о. Крит, з'явилися нові – біг, перегони на колісницях. Це був період сміливих починань, незалежності та свободи, прагнення до високих досягнень у різних

сферах життя, у тому числі й у сфері фізичного й духовного вдосконалення людини.

Однак у XIII ст. до н.е. багата мікенська культура була знищена ордами войовничих диких племен, які прийшли на Балканський півострів із північних районів Європи. Поселення були пограбовані та спалені, корінне населення майже повністю знищене.

Наприкінці X ст. до н.е. ці території, піддані спустошенню в XIII ст. до н.е., знову були заселені. Формується нова політична структура – поліс, або «місто-держава». Поступово поліси перетворюються на центри економічного, політичного й культурного життя Стародавньої Греції.

Кожне з міст-держав мало свій політичний устрій, структуру господарства, систему освіти й виховання. Наприклад, Спарта являла собою мілітаристську державу, тоді як в Афінах панував демократичний устрій.

Важливим чинником самооборони полісів і утримання населення в покорі стала фізична підготовка, яку почали цілеспрямовано здійснювати у спеціальних закладах. Племінні форми безсистемного військового навчання були замінені підготовкою, яка відповідала специфічним особливостям полісів, їх географічному положенню, місцевим видам озброєння й традиціям культу.

Про рівень фізичного виховання і розвитку спорту в Стародавній Греції у IX-VIII ст. до н.е. можна зробити висновок за поетичними творами Гомера та Гесіода. Вони яскраво засвідчили той факт, що спорт увійшов у всі ланки тогочасного життя: молоді люди активно займалися фізичними вправами; полководці й герої відчайдушно змагалися за перемогу; народні маси залюбки спостерігали за ходом змагань.

Захоплення спортом яскраво описується в «Іліаді» та «Одіссеї». Всі гомерівські герої прагнуть відзначитися в змаганнях, кожен з них добре володіє різними видами спорту і мріє стати переможцем. Популярність спорту знайшла своє відображення і в мові. Так, наприклад, у широкий обіг увійшли вислови на позначення відстані: «один кидок диска» або «один кидок списа».

Відомо, що боротьба й кулачні бої, змагання на колісницях і в бігу були широко розповсюджені в мікенську епоху. Очевидно, тоді ж виникло і фехтування. Інші види змагань (стрибки, метання списа, стрільба з лука), описані Гомером, виникли, напевно, вже після занепаду мікенської культури.

Змагання зі стрибків почали проводити пізніше за інші, оскільки вони згадуються в «Одіссеї», але відсутні в «Іліаді».

Варто зазначити, що на інтенсивний розвиток спортивних змагань у Стародавній Греції істотно вплинув принцип змагальності (агоністика), характерний для життя і культури стародавніх греків. Він реалізовувався в різних сферах життя (праці, мистецтві, спорті) з метою досягнення найвищого результату, уславлення сфер діяльності, підвищення престижу та слави міст-держав. Агони – різноманітні змагання в різних сферах діяльності.

Програма *перших 24-х Олімпіад* (684-116 рр. до н.е.) включала в себе 6 видів змагань, що проводилися протягом одного дня. Починаючи з Ігор 25-ї

Олімпіади, до програми яких увійшли перегони на колісницях, тривалість змагань збільшилася до 2-х днів. Поступово кількість видів змагань було доведено до 20, а їх тривалість – до 5 днів.

Перший день – день відкриття Олімпіади. Церемонія відкриття, представлення учасників змагань, суддів. Виголошення тренерами клятви Зевсу, парад учасників, жертви богам.

Другий день – змагання серед молоді: біг, стрибки. Метання короткого списа в ціль і на відстань, метання диска, кулачні бої.

Третій день – великий день Олімпіади: змагання для дорослих із тих самих видів спорту.

Четвертий день – змагання на колісницях, що вважалися найбільш елітарним видом олімпійської програми. Змагання озброєних воїнів у бігу.

П'ятий день – визначення переможців, процедура нагородження, виконання пісень на честь переможців.

Програма ОІ не була сталою. В різні періоди історії олімпійського руху в Стародавній Греції змінювалися не тільки кількість і види змагань, але й послідовність їх розподілу за днями.

За декілька місяців до початку змагань спеціальні послы – спондофори – сповіщали керівників держав і областей про час проведення ОІ та оголошували мир в Елладі. Учасники майбутніх змагань приїздили за місяць раніше для ознайомлення з місцевістю та продовження своєї підготовки.

У сучасній спортивній термінології закріпилося багато грецьких термінів, як-от: *атлет, стадіон, гантелі, диск, іподром, гімнастика* тощо. Водночас стародавні греки ніколи не використовували термін «*спорт*», що походить від давньофранцузького слова *le sport* на позначення розваги, віддаючи перевагу слову «*атлетика*».

2. Спроби відродження Олімпійських ігор

Засновником сучасного олімпійського руху справедливо вважають знаменитого французького просвітителя – барона П'єра де Кубертена. Його багатолітня й цілеспрямована діяльність не тільки дозволила відродити ОІ, але й утвердила олімпійський рух як важливу складову суспільного життя світової спільноти. Однак популяризація ідей олімпізму та спроби відродження ОІ здійснювалися задовго до появи проєкту Кубертена.

Існує думка, що поняття «Олімпійські ігри» було повернено у сферу суспільної свідомості видатним італійським державним діячем епохи Відродження Матео Палмері (1405-1475), коли набула поширення тенденція до використання ідей античного світу. У наступні роки особливу увагу спортивним традиціям Стародавньої Греції приділяли видатні державні діячі, педагоги, медики, драматурги та філософи.

Перша відома спроба організації змагань на зразок прадавніх ОІ, була зроблена англійцем Робертом Довером на початку XVII століття. У дні Святої Трійці він у своєму маєтку організовував так звані «олімпійські ігри», які користувалися неабиякою популярністю глядачів. Програма цих ігор

включала в себе боротьбу, фехтування, хокей на траві, змагання на палицях, стрибки, метання металевого молота або списа.

Першим серйозним дослідником олімпійського спорту Стародавньої Греції прийнято вважати англійця Джилберта Веста (1703-1756), який присвятив свою докторську дисертацію історії Олімпіад. Він усебічно розвивав ідеї олімпізму, закликав до відродження ОІ, був гарячим прихильником продовження спортивних турнірів, які організовувалися з 1604 р. і проведення яких, на жаль, припинилося.

Були спроби відродити ОІ й на Північноамериканському континенті. Так, у 1779 р. американський конгресмен У. Драйтон запропонував провести спортивне свято з феєрверками на честь Дня Незалежності, нагадавши тим самим про традицію древніх греків та їх Ігри Олімпіад. Помітний слід в історії спорту залишили «олімпійські ігри», які проводив доктор У. Брукс у середині ХІХ ст. у містечку Венлок. Переможець змагань у п'ятиборстві отримував срібний кофейник, який спеціально для цього презентував сам король Греції.

Ідея відродження ОІ неодноразово виникала у ХІХ ст., коли в різних країнах (Швеція, Канада та ін.) робилися спроби проведення різноманітних змагань, що нагадували б про древню культуру греків, відроджували б дух античних турнірів.

Спроби відродити Олімпіади робилися й у Греції. Так, у 1858 р. майор грецької армії Е. Цаппас запропонував королю Греції відновити традицію проведення Олімпійських ігор. Він, маючи великі фінансові можливості, на власні кошти створив фонд олімпійців й побудував великий зал для змагань. За наказом короля було створено оргкомітет, зусиллями якого у 1859 р. було проведено в Афінах Панеллінські ігри, присвячені промисловій та сільськогосподарській виставці. Ігри включали біг на спринтерські та стаєрські дистанції, стрибки, боротьбу, метання диска та списа, кінні перегони, лазіння по канату й командне перетягування каната. У змаганнях брали участь греки з Малої Азії, Єгипту, Кіпру. Переможців турніру нагороджував лавровими вінками та грошовими призами король Греції Оттон І. Ігри проводилися ще декілька разів – у 1870, 1875, 1888 і 1889 роках.

Однак жодні з цих ОІ не перетворилися на національні й тим більше міжнародні змагання. Як згодом зауважив Кубертен, це були передчасні та невдалі спроби відродження Олімпійських ігор.

Ідея олімпізму підтримувалася й завдяки історичним та археологічним пошукам. У ХVІІІ ст. було зроблено перші спроби розкопок у місцях проведення давньогрецьких спортивних змагань.. Однак успіху вони не мали.

У 1829 р. французька експедиція успішно провела розкопки і знайшла залишки будівель та експонатів, що становили велику художньо-пізнавальну цінність.

Величезну роботу провів свого часу в районі Олімпії Ернст Курціус (1814-1896), який був захоплений ідеями олімпізму. Результатом його

розкопок, проведених у різні роки, стали важливі знахідки, пов'язані з Олімпійськими іграми Стародавньої Греції.

Велике значення для відродження ОІ мали розроблені в XVIII-XIX ст. національні системи фізичного виховання, основою яких стала олімпійська ідея, а саме: німецька (І.Б. Безедов, К. Зальцман, Й. Гутс-Мутс, Г. Фіт, Ф. Анн, Л. Ян та ін.), англійська (Д.Локк, Ч.Кінглі, Т.Арнольд, Г. Спенсер), французька (Ж.-Ж. Руссо, Д.Ф. Аморос, Ж. Демені та ін.), чеська (М. Тирш, І. Фугнер), російська (Є.А. Покровський, Є.М. Дементьєв, П.Ф. Лесгафт).

Відродженню ОІ сприяло також поширення в другій половині XIX ст. різних видів спорту та організація масштабних міжнародних змагань. Так, у 1846 році в Австралії був проведений перший чемпіонат світу з плавання на дистанцію 440 ярдів, а в 1858 р. там же – на 100 ярдів.

Починаючи з 50-х років минулого століття в Голландії почали проводити міжнародні змагання зі швидкісного бігу на ковзанах. До них додалися змагання й з інших видів спорту.

Із метою забезпечення належного управління розвитком спорту почали активно створюватися національні й міжнародні спортивні об'єднання – союзи, федерації, ліги, асоціації. Так, у 1858 р. була створена Національна федерація бейсболу США, у 1863 р. – Англійська футбольна ліга, у 1881 р. – Міжнародна федерація гімнастики, у 1892 р. – Міжнародна федерація веслувальних товариств і Міжнародна спілка ковзанярів.

Ідея відродження ОІ наприкінці XIX ст. охопила майже всю спортивну спільноту та здобула підтримку багатьох державних діячів. Проте втілив цю ідею в життя французький просвітитель П'єр де Кубертен. Для багатьох це стало справжньою несподіванкою, оскільки Франція на той час не належала до числа країн із розвиненими видами спорту.

3. Періодизація Олімпійських ігор

За тривалу історію Олімпіад спорт пройшов складний шлях свого розвитку. Великої популярності він набув не одразу, як і притаманних йому нині рис і масштабів. Тому історія Олімпійських ігор сучасності потребує певної періодизації. Існує багато різних підходів до вирішення цього питання: пов'язувати періоди зі строком діяльності президентів Міжнародного олімпійського комітету, з роллю олімпійського руху в житті світової спільноти, його впливом і авторитетом тощо.

У будь-якому випадку при здійсненні періодизації мають бути враховані всі чинники політичного, економічного та спортивного характеру, що істотно впливали на розвиток олімпійського руху на конкретному історичному етапі. Відтак на сьогодні умовно виокремлюють такі періоди Олімпійських ігор:

- ❖ перший етап – Ігри I-V Олімпіад (1896 – 1912 pp.);
- ❖ другий етап – Ігри VII-XIV Олімпіад (1920 – 1948 pp.);
- ❖ третій етап – Ігри XV-XXIV Олімпіад (1952-1988 pp.);
- ❖ четвертий етап – Ігри XXV Олімпіади й наступні (з 1992 р.)

4. Місце проведення Олімпійських ігор

Згідно з Олімпійською хартією Олімпійські ігри проводяться протягом першого року кожного олімпійського чотириліття. Починаючи з XVII зимових Олімпійських ігор, які відбулися в 1994 р. у Ліллекхаммері (Норвегія), такі ігри мають проводитися протягом другого календарного року після чергових Ігор Олімпіади.

Право проведення Олімпійських ігор Міжнародний олімпійський комітет надає місту, яке визначається як місто-організатор Ігор Олімпіади чи зимових ОІ.

Тривалість Ігор Олімпіади і зимових ОІ – не більше ніж 16 днів, включаючи день церемонії відкриття. Конкретний час проведення ОІ пропонується на затвердження Виконавчого комітету МОК містами-кандидатами під час подання заявки.

Вибір міста-організатора ОІ є виключно прерогативою Міжнародного олімпійського комітету. Запропонувати свою кандидатуру на проведення ОІ може лише місто, а не країна.

Заявка офіційної влади міста-кандидата повинна бути ухвалена НОК даної країни, що несе відповідальність за всі зобов'язання, взяті на себе містом і підтримані урядом. Окрім того, місто-кандидат зобов'язане надати Міжнародному олімпійському комітету підтверджені урядом письмові гарантії щодо дотримання умов для міст-кандидатів, розроблених Виконавчим комітетом МОК, гарантувати проведення ОІ згідно з Олімпійською хартією та вимогами МСФ із кожного виду спорту, включеного до олімпійської програми. Обов'язковими також є фінансові гарантії, які можуть бути надані містом, регіональними або національними суспільними органами чи іншими сторонами.

На різних етапах розвитку олімпійського руху сучасності бажання отримати статус міста-організатора ОІ виявлялося по-різному. Так, на початку XX століття кількість претендентів була невеликою. Однак у міру зростання популярності олімпійського спорту кількість міст-кандидатів суттєво збільшувалася.

Наприклад, на проведення Ігор Олімпіади 1936 р. претендувало відразу 11 міст, у тому числі три міста від Німеччини. 10 міст боролися за право проведення ОІ 1940 р. Значно вища активність була зареєстрована, коли вирішувалося питання про проведення ОІ 1956 і 1960 рр. В обох випадках за право організації Олімпійських турнірів боролися відразу по 16 міст-кандидатів.

У 80-х роках Міжнародний олімпійський комітет зіткнувся із серйозними труднощами щодо вибору міст, які б взяли на себе обов'язки з організації, проведення та фінансування ОІ. Найбільш гостро ця проблема постала при виборі столиці Ігор XXIII Олімпіади 1984 р., коли Тегеран зняв свою кандидатуру й залишився лише Лос-Анджелес, влада якого не гарантувала організацію та проведення ОІ.

Однак інтенсивна комерціалізація та політизація олімпійського спорту і пов'язані з проведенням ОІ внески для міст-організаторів і країн різко посилювали конкуренцію серед міст-кандидатів.

На проведення ОІ 1996 р. претендувало 6 міст (Атланта, Афіни, Торонто, Мельбурн, Манчестер і Белград). Право на проведення ОІ дісталось Атланти. Влада Греції була переконана, що МОК обере Афіни (100-річний ювілей Ігор Олімпіад, а Афіни – перша столиця ОІ сучасності), але цього не сталося.

Складна ситуація виникла при виборі столиці ОІ 2000 р. У числі претендентів було 6 міст. Основними кандидатами стали Берлін, Пекін і Сідней. Тривалий час лідирував Пекін. Однак в останньому турі за кандидатуру Сіднея проголосувало 45 чоловік, тоді як за Пекін – 43.

На проведення зимових ОІ 1998 р. реально претендувало 5 міст: Нагано (Японія), Хака (Іспанія), Остерсуна (Іспанія), Аоста (Італія), Солт-Лейк-Сіті (США). Зрештою перемога дісталась Нагано.

Слід Варто відзначити, що з кожним роком усе більше впливає на рішення МОК у питанні вибору олімпійських міст комерційний чинник.

5. Підготовка та проведення Олімпійських ігор

Міжнародний олімпійський комітет доручає організацію і проведення Олімпійських ігор НОК країни, в якій знаходиться місто-організатор, а також самому місту-організатору. З цією метою НОК утворює Організаційний комітет Олімпійських ігор (ОКОІ), який з моменту свого заснування підтримує зв'язки безпосередньо з МОК, від якого і отримує всі необхідні інструкції. ОКОІ повинен мати статус юридичної особи.

До складу ОКОІ, крім представників влади та інших керівних діячів, обов'язково повинні входити член або члени МОК, президент і генеральний секретар НОК. Не менше одного представника міста-організатора ОІ.

Із моменту утворення і до закінчення ліквідаційного періоду в обов'язки Організаційного комітету Олімпійських ігор входить здійснення діяльності згідно з Олімпійською хартією, угодами, укладеними між МОК, НОК і містом-організатором, а також відповідними інструкціями Виконкому МОК.

У випадку порушення правил або взятих зобов'язань МОК має право позбавити місто, оргкомітет і НОК права організації ОІ.

ОКОІ бере на себе всі витрати за харчування та розміщення учасників, офіційних осіб та іншого персоналу команд НОК в Олімпійському селищі, а також витрати на місцевий транспорт і доставку спортсменів до місць змагань.

У період проведення ОІ багато МСФ організовують свої конгреси. У зв'язку з цим на їх прохання ОКОІ має надати МСФ приміщення та забезпечити їх необхідними технічними засобами.

Відповідно до п.44 Олімпійської хартії ОКОІ розробляє програму культурних заходів. Культурна програма має охоплювати весь період функціонування Олімпійського селища.

Як правило, ОКОІ включали до програми Ігор показові змагання з двох видів спорту. Але МОК прийняв рішення не проводити показові змагання з 1996 року.

ОКОІ може організувати передолімпійські змагання з метою перевірки спортивних споруд, які використовуються для ОІ. Остаточне рішення щодо графіка та щоденного розкладу змагань приймає Виконком МОК з урахуванням побажань МСФ.

Правом на продаж телетрансляції ОІ володіє МОК.

Будь-який талісман, створений для ОІ, порівнюється до олімпійської емблеми, дизайн якої Організаційний комітет Олімпійських ігор повинен надати до Виконкому МОК для затвердження.

Програми церемоній відкриття та закриття ОІ розробляє Організаційний комітет Олімпійських ігор і надає їх для затвердження Виконкому МОК.

Отже, більшість повноважень Організаційного комітету Олімпійських ігор контролюється МОК.

Кожна МСФ відповідає за технічний контроль і здійснює керівництво своїм видом спорту й забезпечення обладнанням та інвентарем.

МСФ відповідає за порядок проведення всіх змагань зі свого виду спорту, призначає арбітрів, суддів, хронометристів, апеляційне журі.

Тільки МСФ має право й обов'язок встановлювати технічні правила зі своїх видів спорту, дисциплін і видів змагань.

МСФ спільно з ОКОІ готують і подають на затвердження Виконкому МОК розклад змагань із конкретного виду спорту.

МСФ подає Виконкому МОК для ухвалення пропозиції до програми ОІ зі свого виду спорту щодо кількості учасників змагань, системи відбіркових змагань, відбору спортсменів, проходження допінг-контролю тощо.

У ході проведення олімпійських змагань МОК, НОК, МСФ, ОКОІ доводиться вирішувати багато поточних питань, пов'язаних із проведенням ОІ: допуск учасників, їх громадянство, дотримання медичного кодексу, порядку подачі заяв, висвітлення ОІ в ЗМІ тощо.

Усі ці питання вирішуються згідно з порядком, розробленим МОК і викладеним в Олімпійській хартії.

6. Програма Олімпійських ігор

Програма ОІ, що включає в себе види спорту й види змагань, затверджується МОК для кожних конкретних Ігор Олімпіад і зимових ОІ одночасно з визначенням міста-організатора, тобто за 6 років до початку ОІ.

Робота над олімпійською програмою була започаткована у 1894 р. на I Олімпійському конгресі в Парижі. Тоді до неї увійшло 12 видів спорту.

На початку XX ст. не було суворих принципів формування програми ОІ. Однак поступово МОК відпрацював критерії для включення видів спорту й окремих дисциплін до олімпійської програми.

Тривалий час діяло правило Олімпійської хартії, згідно з яким до програми ОІ могли бути включені види спорту, визнані МОК як олімпійські та поширені не менше ніж у 40 країнах трьох континентів – для чоловіків і не менше ніж у 25 країнах двох континентів – для жінок. Для зимових ОІ – види

спорту, поширені не менше ніж у 25 країнах двох континентів – для чоловіків і не менше ніж у 20 країнах двох континентів – для жінок.

Згідно з останньою редакцією Олімпійської хартії (2016) до програми ОІ можуть включатися тільки ті види спорту, які широко розповсюджені не менше ніж у 75 країнах на чотирьох континентах – для чоловіків, і не менше ніж у 40 країнах на трьох континентах – для жінок. До програми зимових ОІ можуть бути включені види спорту, широко розповсюджені не менше ніж у 25 країнах на трьох континентах.

Наступною обов'язковою вимогою для включення виду спорту до програми ОІ є офіційне визнання цього виду спорту як олімпійського.

Обов'язковою умовою для визнання виду спорту як олімпійського є наявність МСФ, що забезпечує розвиток цього виду спорту, і її визнання Міжнародним олімпійським комітетом. На сьогодні в програмах ОІ представлені такі відомі й популярні види спорту, як бадмінтон, баскетбол, бейсбол, бокс, боротьба (вільна та греко-римська), велоспорт, водне поло, волейбол, гандбол, гімнастика (спортивна та художня), веслування академічне, веслування на байдарках і каное, дзюдо, кінний спорт, легка атлетика, теніс, настільний теніс, парусний спорт, плавання, стрибки у воду, сучасне п'ятиборство, стрільба кульова і стендова, стрільба з лука, важка атлетика, фехтування, футбол, хокей на траві.

До програми зимових ОІ входять: біатлон, бобслеї, гірськолижний спорт (перегони, стрибки з трампліна, двоеборство), санний спорт, швидкісний біг на ковзанах, фігурне катання на ковзанах, хокей із шайбою, фрістайл, шорт-трек. До олімпійської програми було повернуто бейсбол і теніс, а також включено настільний теніс і бадмінтон.

До програми ОІ можуть включатися види змагань (окремі види спорту), які розповсюджені не менше ніж у 50 країнах на трьох континентах – для чоловіків і не менше ніж у 35 країнах на трьох континентах – для жінок. Види змагань включаються до програми не пізніше ніж за 4 роки до початку ОІ, після чого ніякі доповнення та зміни більше не вносяться.

У Хартії не визначено максимально можливу кількість видів спорту та обов'язкові види спорту. Наголошується лише, що програма ОІ має включати в себе не менше ніж 15 видів спорту. Програма переглядається Міжнародним олімпійським комітетом після кожних ОІ. Такі повноваження надаються Сесії МОК для включення або виключення виду спорту та Виконкому МОК відносно як дисципліни, так і виду змагань.

Перспективи подальшого розвитку й удосконалення програми ОІ – надання їй динамічності, пропорційності, видовищності, а також розширення участі жінок. Більшість фахівців виступають за встановлення квоти на кількість учасників у багатьох видах спорту. Наприклад, уже в Барселоні, порівняно із Сеулом, було скорочено кількість учасників змагань із важкої атлетики (з 260 до 230), боротьби (з 440 до 360) та деяких інших видів.

Правилом 56 Олімпійської хартії «Участь в ОІ» визначено, що кількість заявлених спортсменів в індивідуальних змаганнях не повинна перевищувати

кількість, встановлену для чемпіонатів світу, і в будь-якому випадку не більше 3-х від країни. Хоча уточнюється, що виконком МОК може зробити виняток для окремих зимових видів спорту. В командних видах спорту як для чоловіків, так і для жінок кількість команд має бути не менше ніж 8 і не більше ніж 12.

? Питання для самоконтролю

1. Як відбувався розвиток спорту в Стародавній Греції? Які чинники на нього впливали?
2. Які види спорту увійшли до програми перших 24-х Ігор Олімпіад?
3. Окресліть історичні аспекти відродження сучасних Олімпійських ігор.
4. Які періоди виокремлюють в історії проведення Олімпійських ігор?
5. Поясніть, як відбувається підготовка до сучасних Олімпійських ігор.
6. Які види спорту входять до програми сучасних Олімпійських ігор?

Тести

1. *Укажіть дату проведення перших в історії Олімпійських ігор:*
 - а) 906 р. до нашої ери;
 - б) 1201 р. до нашої ери;
 - в) 776 р. до нашої ери.
2. *Олімпіада трактується як:*
 - а) перший рік чотириріччя, святкування настання якого супроводжується іграми;
 - б) чотирирічний період між Олімпійськими іграми;
 - в) зустріч спортсменів в одному місті.
3. *Хто ініціював відродження Олімпійських ігор сучасності?*
 - а) римський імператор Феодосій I;
 - б) давньогрецький філософ Аристотель;
 - в) барон П'єр де Кубертен.
4. *Укажіть дату проведення перших Олімпійських ігор сучасності:*
 - а) 1896 р.;
 - б) 1908 р.;
 - в) 1980 р.
5. *Укажіть талісман XXII літніх Олімпійських ігор:*
 - а) ведмідь;
 - б) лисиця;
 - в) заєць.
6. *Всесвітні юнацькі Олімпійські ігри вперше відбулися:*
 - а) у Москві (1998);
 - б) у Берліні (1992);
 - в) у Києві (1992).
7. *У якому році і де відбулися перші зимові Олімпійські ігри?*
 - а) у Шамоні (1924);

- б) у Берні (1928);
- в) у Лондоні (1908).